

Jsoucí a filosofie

Ve filosofii dochází k pronikavé, tak říkající zásadní změně: z disciplíny, kterou nelze vymezit jinak než na základě (a tedy v rámci) určité filosofie, se stává něco jiného, než čím až dosud byla. To vede k pochybnostem o možnosti její regenerace, neboť pouhé přežití se zdá být do budoucnosti vyloučeno. Až dosud se navzdory všem vnitřním problémům tradovalo takové pojetí filosofie (které se pak nečekaným způsobem prosadilo ve vědách), v němž se ústředním cílem a rozhodující úlohou této zvláštní, jen v Řecku vymyšlené, ale pak do celého intelektuálního světa pronikající disciplíny stalo soustředit se na to, co jest. Filosofie si však ode všech věd udržovala jistý odstup právě v tom, že jejím primárním zájmem nebylo prostě všechno, co jest (i když také v tom se ode všech odborných, speciálních věd odlišovala svým zájmem nejen o cokoliv, nýbrž také o všechno jako celek), ale zejména smysl tohoto „jest“ či vůbec „býti“ (resp. – po jistých významových posunech – smysl „bytí“). Někteří myslitelé se pokoušejí celý soubor problematiky tohoto „býti“ resp. „bytí“ sklídit se stolu poukazem na to, že jde o záležitost pouze jazykovou (a tedy vůbec ne „věcnou“). Tím však jejich myšlení rychleji či pomaleji ztrácí filosofický charakter a buď se samo v sobě rozkládá a desintegruje, anebo je nuceno se konstituovat jako odborná věda. Dalo by se proto (samozřejmě s jistou závažnou nepřesností) říci, že filosofie stále víc opouští onen terén „jsoucího“, který z naprosto převažující většiny přenechává k výzkumu různým odborným vědám. Poměrně až do nedávné doby se řada myslitelů domnívala, že filosofii tak stále víc ubývá témat, jimiž by se mohla specificky zabývat. Ve skutečnosti dochází k tomu, že se filosofii (pochopitelně za určitých předpokladů) pronikavě rozšířily perspektivy a že se jí otevřely jakoby celé nové dimenze a snad přímo „světy“.

(Písek, 960723-1.)